

Kamišibaj tehnika kroz lektiru „Vlak u snijegu“

- Škola: JU Osnovna škola Blagaj
- Nastavnica: Mustafić Lejla, profesorica razredne nastave
- Nastavni predmet: Bosanski jezik i književnost
- Nastavna jedinica: „Vlak u snijegu“ - Kamišibaj tehnika
- Autor književnog djela: Mato Lovrak
- Datum realizacije: 09.02.2026. godine
- Mjesto realizacije: JU Osnovna škola Blagaj
- Tip aktivnosti: Obrada i interpretacija lektire kroz tehniku Kamišibaj
- Broj učenika: Podatak nije naveden u dostavljenom materijalu.

POLAZIŠTE

Praksa je realizovana u okviru obrade lektire „Vlak u snijegu“ autora Mate Lovraka. Polazište za primjenu Kamišibaj tehnike bila je prethodna višefazna priprema učenika tokom novembra i decembra.

Učenici su se kroz različite aktivnosti upoznivali sa književnim djelom i njegovim ključnim elementima. Izrađivali su malu slikovnicu sastavljenu od različitih „vagona“, na kojima su se nalazili crteži i ispisani sadržaji. Kroz taj rad obrađivali su:

- glavne i sporedne likove;
- vrijeme radnje;
- mjesto radnje;
- temu djela;
- ideju djela;
- pouku.

Učenici su također odgovarali na pitanja vezana za lektiru, izrađivali ilustracije pojedinih dijelova knjige i ukratko prepričavali svaki dio djela. Na taj način postepeno su pripremljeni za završnu realizaciju Kamišibaj tehnike.

Polazište prakse bilo je stvaranje mogućnosti da učenici književno djelo dožive kroz kombinaciju riječi i slike, odnosno da sadržaj koji su prethodno pročitali, analizirali i ilustrirali predstave kroz pripovijedanje uz pomoć vlastitih slika.

CILJ

Opći cilj

Razvijati čitalačku, komunikacijsku i kreativnu kompetenciju učenika kroz pripovijedanje lektire „Vlak u snijegu“ pomoću Kamišibaj tehnike, uz isticanje vrijednosti zajedništva, solidarnosti, odgovornosti i međusobnog pomaganja.

Specifični ciljevi

- razvijati sposobnost prepričavanja sadržaja književnog djela;
- omogućiti učenicima da izraze vlastito mišljenje o pročitanom djelu;
- razvijati sposobnost prepoznavanja i objašnjavanja teme i poruke djela;
- podsticati pažnju, maštu i sposobnost povezivanja događaja;
- razvijati govorne i komunikacijske vještine;
- povezivati književni tekst sa vizuelnim prikazom;
- razvijati sposobnost izražavanja doživljaja i emocija;
- istaknuti značaj zajedništva i solidarnosti;
- razvijati odgovornost, hrabrost i nesebičnost prema drugima;
- podsticati vrijednosti prijateljstva, poštenja i pomaganja slabijima;
- ukazati na značaj rada, sloge i upornosti u rješavanju problema.

CILJNA GRUPA

Kvalitativni opis ciljne grupe

Ciljnu grupu činili su učenici uključeni u obradu lektire „Vlak u snijegu“. U prethodnom radu učenici su aktivno obrađivali sadržaj knjige, izdvajali njene ključne elemente, izrađivali ilustracije i prepričavali pojedine dijelove.

Takav način pripreme omogućio je da učenici u završnoj aktivnosti budu aktivni učesnici u pripovijedanju. Vlastite ilustracije koristili su kao vizuelnu podršku za praćenje toka radnje i razumijevanje postupaka i osjećaja književnih likova.

Kroz rad na djelu posebno su prepoznavali vrijednosti zajedništva, pomaganja i prijateljstva, a Kamišibaj je omogućio da te vrijednosti dodatno povežu sa događajima iz književnog djela i vlastitim doživljajem.

SAŽETAK

U JU Osnovna škola Blagaj realizovana je Kamišibaj tehnika u okviru obrade lektire „Vlak u snijegu“ autora Mate Lovraka. Aktivnosti su prethodno pripremane tokom novembra i decembra kroz obradu književnog djela, analizu likova, vremena i mjesta radnje, teme, ideje i pouke, odgovaranje na pitanja, izradu ilustracija i kratko prepričavanje pojedinih dijelova knjige.

Završna realizacija održana je 09.02.2026. Učenici su kroz jedanaest slika pratili i pripovijedali tok radnje. Slike koje su sami izradili predstavljale su osnovno sredstvo vizuelne podrške pripovijedanju.

U uvodnom dijelu učenici su obnovili prethodno usvojena znanja i prisjetili se aktivnosti koje su prethodile realizaciji. Nakon upoznavanja sa Kamišibaj tehnikom i njenim porijeklom, kroz slike su ponovo prošli kroz ključne događaje romana.

Praksa je posebno usmjerena na vrijednosti koje književno djelo ističe: zajedništvo, solidarnost, prijateljstvo, odgovornost, hrabrost, nesebičnost, rad i međusobno pomaganje. Vizuelno pripovijedanje omogućilo je učenicima da tok radnje prate na slikovit način, lakše povezuju događaje i izražavaju vlastite misli, osjećaje i zaključke.

AKTIVNOSTI

Pripremne aktivnosti

- Tokom novembra i decembra učenici su obrađivali lektiru „Vlak u snijegu“, pri čemu su kroz različite aktivnosti upoznavali glavne i sporedne likove, vrijeme i mjesto radnje, temu, ideju i pouku djela. Izrađivali su ilustracije, odgovarali na pitanja i ukratko prepričavali pojedine dijelove knjige. Kao dio pripreme izrađena je i mala slikovnica u obliku „vagona“ sa crtežima i ispisanim sadržajima.

Uvod u Kamišibaj

- Učenici su upoznati sa Kamišibaj tehnikom kao tradicionalnim japanskim oblikom pripovijedanja koji povezuje sliku i riječ. Predstavljeno im je da će „Vlak u snijegu“ pripovijedati pomoću vlastitih ilustracija.

Pripovijedanje kroz slike

- Centralni dio aktivnosti bilo je pripovijedanje lektire uz pomoć 11 učeničkih ilustracija, koje su pratile ključne događaje i razvoj radnje:
 - Slika 1: Upoznavanje sa Kamišibajem i djelom „Vlak u snijegu“.
 - Slika 2: Predstavljanje glavnih i sporednih likova.
 - Slike 3–4: Život razreda, osnivanje zadruge Ljubanovac i odlazak djece u grad.
 - Slika 5: Povratak djece iz grada nakon uspješne prodaje proizvoda.
 - Slika 6: Snježna mećava i zaustavljanje vlaka.
 - Slika 7: Organizacija djece, međusobno pomaganje i briga o slabijima.
 - Slika 8: Zajednički trud djece i oslobađanje vlaka iz snijega.
 - Slike 9–10: Siguran povratak, veselje, smijeh i pjesma u vlaku te Dragin oporavak.
 - Slika 11: Povratak djece porodicama i završna poruka djela o značaju zajedništva, rada, sloge i odgovornosti.

METODE, PRISTUPI I SREDSTVA

Primijenjeni pristup

Centralni pristup bio je Kamišibaj, odnosno pripovijedanje književnog djela uz pomoć slika.

Kroz ovu tehniku ostvareno je povezivanje:

- riječi i slike;
- slušanja i posmatranja;
- pripovijedanja i vizuelnog izražavanja;
- književnog sadržaja i učeničkog stvaralaštva.

Nastavna sredstva

- ilustracije koje su izradili učenici;
- slike za Kamišibaj;
- drvena pozornica/butaj, prema karakteristikama tehnike;
- sadržaji i crteži prethodno izrađeni u okviru rada na lektiri.

Konkretni tip ili dimenzija butaja korištenog u realizaciji nije naveden u dostavljenom materijalu.

OSTVARENI / OČEKIVANI REZULTATI

Obrazovni rezultati

Realizacijom Kamišibaj tehnike učenici su:

- prepričavali sadržaj lektire kroz vizuelno pripovijedanje;
- pratili tok radnje pomoću slika;
- povezivali pojedinačne događaje u cjelinu;
- izražavali vlastito mišljenje o književnom djelu;
- prepoznavali i objašnjavali temu i poruku djela;
- uočavali osobine likova i njihovu ulogu u radnji;
- povezivali postupke likova sa vrijednostima koje djelo promoviše.

Funkcionalni rezultati

Prema refleksiji o realizovanoj aktivnosti, učenici su kroz Kamišibaj razvijali:

- pažnju;
- maštu;
- govor;
- komunikacijske vještine;
- sposobnost povezivanja događaja;
- sposobnost izražavanja misli i zaključaka;
- sposobnost izražavanja doživljaja i emocija.

Vizuelni prikaz dodatno je podržao razumijevanje priče i omogućio učenicima da lakše izraze svoje misli, osjećaje i zaključke.

Odgojni i socio-emocionalni rezultati

Kroz sadržaj književnog djela i razgovor o postupcima likova posebno su istaknute vrijednosti:

- zajedništva;
- solidarnosti;
- prijateljstva;
- međusobnog pomaganja;
- odgovornosti;
- hrabrosti;
- nesebičnosti;
- poštenja;
- pomaganja slabijima;
- rada, sloga i upornosti.

Učenici su prepoznavali značaj zajedničkog djelovanja i pomaganja u situacijama teškoće.

Prilozi:

